

Štev. 19. Leto 5.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopiši.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Delavska diferenca bo te dni izplačana!

Sporočamo, da je glavna kontrola odobrila izplačilo delavske difference, katera bo sedaj v najkrajšem času izplačana.

Žuti sindikati.

(Žolte strokovne organizacije.)

»Ujedinjeni Sindikati«, meščnik strokovnih organizacij URSSJ, prinaša izpod peresa s. B. Krekića zanimivo razpravo o takozvanih strokovnih organizacijah, ki dobivajo denarno pomoč od podjetnikov vseh branž, da tako branijo njihove — ne delavske — koristi. Organ teh žoltil strokovnih organizacij je »Rad i Trud«, ki ga tiskajo in razpošiljajo obrtne zbornice v Beogradu. Urednik tega lista in tajnik te organizacije je bivši tajnik bivše nezavisne vrhovne strokovne instance Stojan Stanković.

Strokovno (sindikalno) gibanje jugoslovanskega delavstva se je razvijalo dosedaj v nekaterih smereh tega gibanja. Razdelitev na nekoliko gibanj je bila posledica raznih prepričanj in svetovnih naziranj, ki so vznikle iz raznovrstnih vplivov produkcijskega razvoja, iz raznovrstnih družinskih, religioznih in narodno-zgodovinskih tradicij. Pod vplivom teh tradicij smo imeli v preteklosti smeri: nacionalne in internacionalne, religiozne in interreligiozne. Med internacionalnimi zopet: svobodne strokovne, krščanske, anarho-sindikalistične, komunistične, ali kakor so se imenovali pri nas: nezavisne.

Poleg vseh mešanic raznovrstnih smeri strokovnih organizacij, ki smo jih imeli v naši državi, mešanic, ki so ostale še do danes: od internacionalnih strokovnih organizacij svobodne strokovne organizacije in krščanske, a od nacionalnih, slovenski del narodne strokovne zveze, ki ima zveze izven države v smislu vseslovanske solidarnosti, torej poleg vseh teh smeri — mi do današnjega dne še nismo imeli tipa strokovnih organizacij, ki z danes obstoječimi in zgoraj navedenimi nima ničesar skupnega. Namreč, imeli nismo tipa žoltil strokovnih organizacij (Žutih sindikata).

Vse dosedanje vrste strokovne (sindikalne) gibanja v Jugoslaviji imajo eno skupno posebnost. Te strokovne organizacije priznavajo fakt, da v današnji človeški družbi obstojajo razredna nasprotstva. Te trojejo z ustvarjanjem strokovnih organizacij, ki prinašajo okrepitev socialnega in pridobitnega položaja delavca kot celine vplivati, da se v današnji vladajoči pridobitni anarhiji, katere posledice so brezposelnost, režim svobodnih pogodb z mizernimi delovnimi pogoji, fizično in duševno degeneracijo, za delavstvo te in slične posledice kolikor mogoče zmanjšajo, ublažijo.

Ta skupna posebnost vseh obstoječih organizacij je vplivala, da vkljub organizacijski razdvojenosti radi filozofskih ali aktualno-političnih nesoglasij vkljub medsebojnim nasprotstvom na terenu pridobivanja članstva, niso šle v praktičnem delu za delavstvo, kadar je šlo za izboljšanje njihovega socialnega in gospo-

darskega položaja, razdvojeno, nego so druga drugi pomagale in se podpirale.

Nov način gibanja, ki je vržen med delavce (ker se pač ne more reči, da je to delavsko gibanje), nima z vsemi dosedanjimi strokovnimi orientacijami v Jugoslaviji pravičnega skupnega. Ker gibanja, poleg njihovih programov, cenimo tudi po njihovih ljudeh. A vodja novega gibanja je g. Stojan Stanković. Pred vojno je poznan kot anarhosindikalist. Po vojni pa kot komunist; človek z lastnostmi povsem destruktivnimi in z nestalnim značajem. V gibanju svobodnih strokovnih organizacij se ni mogel znajti: pred vojno, ker so bile premalo revolucionarne, po vojni, poleg razloga »revolucionarnosti«, ker svobodne strokovne organizacije niso hotele biti agenture za Moskvo, kakor je to zahteval g. Stanković. A ko so zveze z Moskvo vsled razmer morale prenehati, je g. Stojan Stanković parolo, s katero je agitiral in nastopal včeraj: »Živio Moskva — doli Jugoslavija« obrnil in nastopa sedaj: »Doli Amsterdam — živijo Jugoslavija!»

Iz vsega tega spreminjanja svojih nazorov in prepričanj, g. Stanković, kajpada, ne more stati ramo ob ramenu s svobodnimi strokovnimi organizacijami niti ne z ljudmi, ki so iskreni narodnjaki in z narodnimi strokovnimi organizacijami v Sloveniji, Hrvaški, Bosni in Srbiji, za katere pomeni narodnost, ali kakor se danes imenuje: nacionalnost, prepričanje in pripravljenost za žrtve — medtem ko je to za g. Stankovića špekulacija in parola!

V čem je razloček med obstoječimi strokovnimi smermi in »gibanjem« g. Stankovića?

V tem, ko vse druge strokovne (sindikalne) smeri s hotenjem, da služijo delavstvu, vznikajo tudi po inicijativi delavcev samih ter se vzdržujejo s sredstvi delavcev samih, »gibanje« g. Stankovića pa ni niti vzniklo po inicijativi delavstva, niti se vzdržuje s sredstvi delavstva. Nasprotno, sredstva za vzdrževanje firme (ki hoče veljati kot gibanje) dajejo delodajalci, kar se točno in jasno čita v listu »Rad i Trud« in katerega razširjajo prav skrbno delodajalci preko svojih zadrug in zbornic.

Komu in zakaj je potrebno »gibanje« g. Stankovića?

Ako je delodajalcem, ki financirajo to »gibanje«, v resnici za izboljšanje položaja našega delavstva, kdo jim brani, kdo jih ovira, da iz lastne inicijative popravijo položaj delavstva v svojih delavnicah oziroma tovarnah? Mi bi to iskreno pozdravili. Ali tu je nekaj drugega. Mi poznamo tiste delodajalce, ki so navedeni v listu »Rad i Trud«, koliko in kakšno vsoto prispevajo za to »gibanje«, in pomagajo g. Stankoviću! To so najzagrizenejši nasprotniki delavskih organizacij in najvidnejši zastopniki

Nujno potrebna je ureditev pokojnin in plač delavstva.

Že četrty mesec je v veljavi novi delavski pravilnik, vendar do danes še niso imenovani upravniki penzijskih fondov, se še ne vrše priprave za volitve delegatov za pokojninski fond ter živi delavstvo v veliki nesigurnosti, kakšna bodočnost ga čaka. Delavski pravilnik sicer predvideva zelo visoke prispevke za penzijski fond in predpisuje doplačila med dosedanjimi in novimi prispevki, navodila ministra saobračaja predvidevajo v najboljšem slučaju

kapitalističnega razreda kot celote v borbi proti stremljenju delavstva za večjo socialno zaščito in za boljši gospodarski položaj. In ako oni vkljub temu prispevajo izdatne zneske za vzdrževanje tega »gibanja« in angažirajo svoje ustanove, da razproštrata žolti tisk, je jasno, da je to njihova, delodajalska akcija, katere cilj je, da z žoltim gibanjem ustvari svoj organ za borbo proti delavskim organizacijam.

To ni nič novega. Takšni poskusi so se delali že v raznih državah. Nastala je zanje že cela teorija. Samo g. Stanković tega menda ne zna, ker bi lahko iz teorije in zgodovine žoltil organizacij začasno lahko našel mnogo bolj privlačne parole.

In vendar! Če tudi bi poznal g. Stanković to teorijo, bi ničesar ne dosegel. Ker žolto gibanje nikjer na svetu ni uspelo. Povsod je ostalo samo pri poskušnjah. Delavstvu so sicer take poskušnje povzročale škodo — pa tudi delodajalcem ni koristilo, nego jim je celo povzročalo stroške. In tedaj je zginilo s površine — za vedno.

Ista usoda čaka, kajpada, to »gibanje« tudi v Jugoslaviji.

Razmere našega delavstva so težke. Znano je to tudi drugim izven delavskega kroga. Najdejo se društvene ustanove s plemenitimi ljudmi, ki pomagajo posameznikom, ako je le mogoče.

G. Stanković to ve. Zato je ustanovil nekak delavski fond za medsebojno pomoč. Po njegovi izjavi bi naj bil cilj tega fonda, da nudi delavstvu brezobrestna posojila. N. pr. — piše »Rad i Trud« št. 1 — »ako je kdo vzel 1000 dinarjev, vrnil bo vsake sobote 5%, t. j. 50 Din. 20 tednov po 50 Din je torej ta dvignjena vsota od 1000 Din plačana. Nič več in nič manje ne bo odplačeval, nego je dvignil. Plačuje, ko ima delo in zaslužek, a če je brezposeln, mora vložno knjižico prinašati v potrdilo. In nobenega povračila dolga in nobene članarine ne daje in to vse, dokler zopet ne dobi dela, pa najsi traja brezposelnost še tako dolgo!

Da omogočijo razvoj tako humanega dela, so se javili podporniki s plemenitimi nameni. V fondu je bilo (1. avg. 1930) 98.650 Din. Ali mesto, da fond uporabi za cilje, radi katerih je ustanovljen in radi česar so podporniki dali velike podpore, je g. Stanković fond porabil za dviganje žoltega »gibanja«. Fond bi, kakor je predpisano, moral stopiti v uporabo šele pol leta po ustanovitvi. Ali, medtem je že v prvih mesecih razgrabljen, in ne za cilje, za katere je bil namenjen. In to pomeni, da se je izvršila zloraba nad fondom in se je dobrotnike-ustanovitelje goljufalo. Jasno je, da se bo moral g. Stanković radi tega zagovarjati tudi pred oblastjo in pred dobrotvornimi fondy, ki z žoltim »gibanjem« nimajo nič skupnega. Bogdan Krekić.

ži pri prevedbi le dosedanje plače ter — da se bodo dajali poviški plač le v mejah v budžetu odobrenih kreditov — se bo, v kolikor mi poznamo vodstvo železniških direktij, le preveč striktno izvajala, kar bo imelo za posledico neizogibno redukcijo plač. V štedenju se je šlo že tako daleč, da povsod primanjkuje osebja, da se malokje še izvaja osemurni delavnik, zelo običajen pa je 10 do 16 urni delavnik in proračuni za novi budžet so bili sigurno sestavljeni na podlagi sedanjega stanja, to je za ono število železniških delavcev, ki so danes v staležu. Jasno je, da se tako štedenje ne bo dalo izvajati kar naprej, marveč da bo kmalu nastopilo tako stanje, da bo nujno potrebno povečati stalež delavstva in tedaj se bo v dvojni meri občutilo vedno zmanjševanje kreditov, žal, da bo po dosednji praksi sodeč, tudi v tem slučaju moralo plačati večji del računa delavstvo.

Kakor smo že ugotovili, sledi iz ministrskih naredb, da delavstvo pri prevedbi na novi delavski pravilnik nima pričakovati nikakega materialnega priboljška, marveč, da bo obdržalo dosedanje plače. Progovni delavec, ki zasluži danes Din 3.50 na uro, bo dobil po novem Din 28.— dnevnic ali njegov mesečni zaslužek bo znašal Din 700.—. Od tega pa bo moral plačati dvojne prispevke za penzijski fond (za naprej in za nazaj) v znesku Din 80.— ter bo tako dobil izplačanih Din 80.— manj ali z drugimi besedami: njegova plača bo znižana za približno 11% ob istih draginskih prilikah na živilskem trgu. Ali profesionist, ki ima n. pr. urno plačo Din 6.—, bo dobil dnevnic Din 48.— ter bo znašal njegov mesečni zaslužek Din 1.200, od česar po bo moral plačati dvojne prispevke, t. j. Din 140.— ali z drugimi besedami: njegov zaslužek bo reducirán za 12%.

Delavstvo naj torej doprinese občutne žrtve za ustanovitev penzijskega fonda, od katerega pa zaenkrat nima nikakih sijajnih izgledov. Uprava fonda bo imenovana, delavstvo ne bo imelo nikake sokontrolne in bo vedno živelo v neizvestnosti, kdaj se mu bodo zopet predpisali večji prispevki za penzijski fond — t. j. kdaj se mu bo ponovno reducirala plača — odnosno, kdaj bo kljub dejstvu, da je za fond moral doprinesati največje žrtve, z motivacijo, da denarna sredstva fonda ne zadostujejo, njemu pripadajoča penzija znižana.

Delavec ve danes zaenkrat le, da bo dobil od penzijskega fonda penzijo. Kolika je ta penzija danes, je razvidno iz sledeče tabele:

Penzijska leta	za profesioniste:	
	Penzijska osnova letno Din	Mesečna penzija Din
12	6.000.—	500.—
13	66.390.—	532.50
14	6.780.—	565.—
15	7.170.—	597.50
16	7.560.—	630.—
17	7.950.—	662.50
18	8.340.—	695.—
19	8.730.—	727.50
20	9.120.—	760.—
21	9.510.—	792.50
22	9.900.—	825.—
23	10.290.—	857.50
24	10.680.—	890.—
25	11.070.—	922.50
26	11.460.—	955.—
27	11.850.—	987.50
28	12.240.—	1.020.—
29	12.630.—	1.052.50
30	13.020.—	1.085.—
31	13.410.—	1.117.50
32	13.800.—	1.150.—
33	14.190.—	1.182.50
34	14.580.—	1.215.—
35	14.970.—	1.247.50
36	15.360.—	1.280.—

Za polkvalificirane delavce:

Penzij-ska leta	Penzij-ska osnova letno Din	Mesečna penzija Din
12	4.320.—	360.—
13	4.600.80	383.40
14	4.881.60	406.80
15	5.162.40	430.20
16	5.443.20	453.60
17	5.724.—	477.—
18	6.004.80	500.40
19	6.285.60	523.80
20	6.566.40	547.20
21	6.847.20	570.60
22	7.128.—	594.—
23	7.408.80	617.40
24	7.689.60	640.80
25	7.970.40	664.20
26	8.251.20	687.60
27	8.532.—	711.—
28	8.812.80	734.40
29	9.093.60	757.80
30	9.374.40	781.20
31	9.655.20	804.60
32	9.936.—	828.—
33	10.216.80	851.40
34	10.497.60	874.80
35	10.778.40	898.20
36	11.059.20	921.60

Za nekvalificirane delavce:

Penzij-ska leta	Penzij-ska osnova letno Din	Mesečna penzija Din
12	3.420.—	285.—
13	3.642.30	303.50
14	3.864.60	322.—
15	4.086.90	340.50
16	4.309.20	359.—
17	4.531.50	377.50
18	4.753.80	396.—
19	4.976.10	414.50
20	5.198.40	433.—
21	5.420.70	451.50
22	5.643.—	470.—
23	5.865.30	488.50
24	6.087.60	507.—
25	6.309.90	525.50
26	6.532.20	544.—
27	6.754.50	562.50
28	6.976.80	581.—
29	7.199.10	599.50
30	7.421.40	618.—
31	7.643.70	636.50
32	7.866.—	655.—
33	8.088.30	673.50
34	8.310.60	692.—
35	8.532.90	710.50
36	8.755.20	729.—

Jasno je, da pomenijo ti zneski le osnovno penzijo, ki znaša pri profesionalistu od Din 500.— do Din 1280.—

Svobodne strokovne organizacije so samorasla zaščitnica delavstva.

Svobodne strokovne delavske organizacije so samorasle ustanove delavstva. V današnji družbi so te organizacije važna komponenta javnega življenja, regulativ v gospodarskem razvoju, ter imajo namen avtonomno ščiti delovne sloje, delavstvo in nameščence, pred prevelikim izkoriščanjem in pred ustvarjanjem iz teh slojev neki četrti razred, ki bi utegnil biti razvoju v veliko breme. Pomislimo samo na današnje racionalizacije in gospodarsko krizo. Koliko ljudi, delovnih, ambicioznih, pametnih te zle razmere pehajo drugega za drugim na cesto in jih silijo in prisilijo, da se izrubi v nič njih delovna sila, da se uniči njih pošteno hotenje ter brez sramu in srca prepušča, da propadajo. Ta zločin nad človeškim rodom imajo strokovne organizacije namen zmanjšati, odpraviti.

In kdo more trditi, da je ta naloga svobodnih delavskih organizacij majhna ali celo malenkostna?

Za svobodne delavske strokovne organizacije je to sveta naloga.

Toda poleg te naloge imajo pa svobodne strokovne organizacije tudi važno garancijo za svoj obstoj v mirovni pogodbi. Mirovna pogodba povsem jasno določa, da morajo države, ki so podpisale mirovno pogodbo, priznavati svobodne delavske strokovne organizacije, ker le svobodne delavske organizacije morejo v mednarodnih in domačih zadevah v resnici zastopati delavske interese in s tem podpirati razvoj in

mesečno, pri polkvalificiranemu delavcu od Din 360.— do Din 921.—, pri pomožnem delavcu pa od Din 285.— do Din 729.—.

V najboljšem slučaju bo dobil na pr. delavec, ki je prišel po odsluženju vojaške službe na železnico, mesečno penzijo Din 729.—, ko bo star nad 60 let in bo po 39 letni službi na železnici tako izmučen, da se ga bo moglo smatrati za popolnega invalida. In ta invalid naj s svojo ženo shaja z mesečnim dohodkom Din 729.— in plača s tem zneskom stanovanje, hrano, obleko. Vsakdo bo priznal, da je to nemogoče. Ta znesek bo morda zadostoval tedaj, ko bodo cene na živilskem trgu že občutno padle, nikakor pa ne odgovarjajo danes. Zato je nujno potrebno rešiti vprašanje draginskih doklad upokojencev ter najmanj za delavske upokojence izvajati še nadalje dosedanje uredbo o draginskih in rodbinskih dokladah, s katero bi se pokojnine delavstva vsaj nekoliko zboljšale, ker bi dobil upokojenec s polnimi službenimi leti zase in ženo kot profesionalist Din 1670.—, kot polkvalificirani delavec Din 1310.— in kot navadni delavec Din 1120.— mesečne pokojnine. Mislimo, da je to najmanj, kar more delavstvo zahtevati in kar mora uprava državnih prometnih ustanov dati.

Dolžnost Ministrstva Saobračaja je, da posveti delavskemu vprašanju posebno pažnjo in da zagaranira delavstvu, da mu vsled določb novega delavskega pravilnika prejme, ki jih bo dobil izplačane, ne bodo niti za paro zmanjšani, ker delavec že danes ne more s plačo, ki jo prejme, pošteno preživljati svoje družine. Ministrstvo Saobračaja naj torej takoj pristopi k izmenjavi izdanega delavskega pravilnika in sicer v prvi vrsti v pogledu delavskih plač in pokojnin, zavedajoč se, da le zadovoljen more res produktivno delati.

zadostno braniti interese svojih tovarišev in sodrugov. To načelo je priznala mirovna pogodba, ki so jo sklepali mirovni kapitalisti in vojskovodje, ki dejansko ne bi imeli nobenega interesa na delavskem vprašanju, če ne bi bili uvideli, da je v politiki in v gospodarstvu delavstvo tudi mogočen faktor.

V naši državi so najmočnejše in najsolidnejše svobodne strokovne organizacije, ki jih tudi država priznava kot avtoritativno zastopstvo delavstva. Imamo še nekaj drugih manjših takozvanih strokovnih organizacij, ki pa niso absolutno svobodne, ker se naslanjajo na meščanske politike in imajo v svojih programih tudi naloge, ki v strokovne organizacije ne spadajo. Te organizacije celo nekateri politiki podpirajo iz egoističnih namenov. Snujejo se tudi novi poizkusi. Ali že porod kaže, da na njih ni mnogo delavskega.

Iz teh razlogov morajo svobodne delavske strokovne organizacije povsod jasno poudariti svoje naloge, povsod jasno povedati, da so utemeljene v mirovni pogodbi in da bi morale smatrati vsakršno ignoriranje od strani posameznih agentov za kršitev mirovne pogodbe, če bi se tako ignoriranje upoštevalo.

V svobodnih strokovnih organizacijah je prostor za vsakega državljanca, ki hoče edinstvenost delavstva. Zato je tudi vsakršno delovanje proti tem organizacijam delavstvu in nameščencem sovražno.

Napad na avstrijske železničarje!

Avstrijska železničarska organizacija je znala železničarjem v povojnih letih priboriti pravico za pravico in celo soodločevanje pri upravi sami. Avstrijski železničarji so danes najbolj trden steber delavskega pokreta v Avstriji, tako strokovnega kakor političnega in gospodarskega. Znali so ceniti skupnost ter so na pr. žrtvovali ločene železničarske konzume ter se strnili z

ostalimi delavskimi gospodarskimi zadrugami v celoto. Znali so se boriti proti reakciji in napadom tako od strani Heimwehra kot krščanskih socialcev ter so doslej s svojo disciplinirano strokovno armado kakor tudi političnim vplivom znali odbiti napad za napadom.

Že dolgo let išče reakcija moža, ki bi znal izrabiti ogromna denarna sredstva, ki jih daje na razpolago

avstrijski velekapital, da bi pritisnil ob tla organizirano delavstvo ali ga vsaj zaustavil na njegovem pohodu. Glavni udarec naj bi se seveda vodil proti železničarjem in v iskanju primerne moža so našli dr. Straffello, ki je bil imenovan za generalnega ravnatelja avstrijskih zveznih železnic. Njegovo imenovanje je povzročilo celo vladno krizo in predčasen razpis volitev. Zanimalo bo tudi naše železničarje, kdo je ta mož, ki je določen, da vodi odločilno borbo proti sodružni železničarski organizaciji in ki si bo najbrže pri tem polomil zobe.

Zloglasni Straffella je krščanskim socialcem prirastel k srcu zlasti leta 1928, ob priliki štrajka graških cestnih železničarjev. Kot ravnatelj graške cestne železnice je takrat odpustil iz službe vse cestne železničarje in je s pomočjo štrajkbreherjev in heimwehrovcev vzdrževal delni cestno železniški promet ter je s tem prisilil cestne železničarje, da so morali brezpogojno kapitulirati pred njegovim brutalnim postopanjem. S tem je postal dr. Straffella junak dneva in največja nada reakcije. Kajti mislila si je, kar se mu je posrečilo pri graškem tramvaju, se mu bo posrečilo tudi pri avstrijskih zveznih železnicah, katerih nastavljeni so skoro vsi organizirani v svobodnih strokovnih organizacijah, ki so reakciji trn v peti. Razbite železničarske strokovne organizacije in vse železničarske osebe spraviti pod vpliv in odvisnost Heimwehra in reakcije, je sedaj glavna naloga teh krogov. Zato mora na vsak način postati Straffella generalni ravnatelj vseh zveznih železnic, ker bo znal to najboljšje izvršiti.

Ko je lansko leto prevzel dr. Schober kanclersko mesto, so mu med drugim stavili krščanski socialci tudi ta pogoj, da imenujejo dr. Straffella generalnim ravnateljem. Tekom časa so se pa pojavljali proti temu imenovanju razni pomisleki: predsedstvo zveznih železnic je smatralo, da ima Straffella premalo strokovnih sposobnosti, da bi znal voditi tako veliko podjetje, kajti državne železnice niso kak malenkosten tramvaj. Sčasom so se slišali tudi dvomi v njegovo poštenost in nesebičnost, zlasti še, ko je »Arbeiter Zeitung« objavila proti njemu cel niz raznih očitkov, ki so bili taki, da ni mogel iti molče preko njih, ne da bi si škodoval na časti. Bil je primoran »Arbeiter Zeitung« tožiti.

Razprava, ki se je vršila prošlega meseca, je odkrila senzacionalne stvari. Za očitke direktnih goljufij je

bil urednik »Arbeiter Zeitung« sicer obsojen na denarno kazen 5000 šillingov, za očitke nekorektnosti in nemoralnega postopanja je bil pa oproščen, ker se mu je posrečil dokaz resnice.

Straffella je namreč velik bogataš, ima razna industrijska podjetja, nebroj hiš in delnic. Kot funkcionar raznih javnih podjetij, je bil obenem kot zaseben industrijalec njih dobavitelj. V letih 1921-22, v časih največje inflacije in socialne bede, je pokupil v Avstriji in Nemčiji celo vrsto hiš in raznih objektov, ki jih je par let pozneje za visoke vsote prodajal, obenem pa si pridržal na važnejših objektih pravico opcije.

Kot ravnatelj graške cestne železnice si je znal tekom let pridobiti večino njenih delnic, tako, da je bil obenem ravnatelj in najvišji delničar istega podjetja.

Dokazalo se mu je, da je ogoljufal državo in graško mestno občino za težke milijone s prikrievanjem svojega fakičnega premoženja in svojih dohodkov, da se je izognil s tem dohodninskemu davku. Na podlagi teh dokazov ni moglo sodišče drugega, kakor da je potrdilo njegovo nekorektnost in nepoštenost.

Po zdravih pojmih bi bil Straffella s tem likvidiran in nemogoč, in o njegovem imenovanju za generalnega ravnatelja bi ne smelo biti več govora. A avstrijski krščanski socialci imajo trdo kožo in se niso sramovali radi Straffelle povzročiti vladne krize.

Ker se je kancler dr. Schober na podlagi rezultata te sodne preiskave branil, imenovati Straffello generalnim ravnateljem vsaj tako dolgo, dokler v tem ne odloči druga sodna instanca, na katero sta obe stranki vložili priziv, se je podkancler Vaugoin postavil na justementno stališče: ali sprejmeš Straffello kljub temu, ali pa odpovedo krščanski socialci sodelovanje v vladi.

Trgovinskemu ministru dr. Schustru (Landbund), v katerega resor spadajo železnice, je bilo te predrznosti preveč in je kot pošten človek demisioniral. Nato je demisioniral tudi podkancler Vaugoin in je s tem prisilil celotni Schobrov kabinet k odstopu.

Novo imenovana manjšinska vlada pa je imenovala dr. Straffello za generalnega direktorja ter ga istčasno poslala na dopust.

Avstrijski železničarji se danes zavedajo svojega položaja ter so se vrgli z vsemi silami na agitacijo in delo, da njim namenjeni udarec zavrnejo in pripomorejo avstrijskemu delavstvu do zmage!

STROKOVNI VESTNIK.

Kdo ima pravico do brezplačnega prevoza gradbenega materiala za zidavo stanovanjskih hiš?

Po pravilniku o voznih ugodnostih čl. 17 imajo železničarji pravico za zidavo stanovanjskih hiš zaprositi Ministrstvo Saobračaja za izstavitve brezplačnih transportnih nakaznic za prevoz gradbenega materiala. K temu členu je minister saobračaja z rešenjem M. S. br. 16269-30 od 19. VIII. 1930 odredil sledeča navodila:

1. Brezplačen prevoz gradbenega materiala za gradbo hiš se more dajati uradnikom, zvanikom, služiteljem in pomožnemu osebju, ako je to osebe že oglašeno za stalno po dovršenju treh let službe pri saobračajnih ustanovah.

2. Stanovanja uradnikov morejo imeti največ 5 sob, zvanikom, kadar zidajo hiše za dve stanovanji, največ po tri sobe, a služiteljev in pomožnega osebja največ po dve sobi, seveda z vsemi ostalimi pritiklinami.

Vse prošnje za prevoz gradiva s proračunom, overovljenim načrtom in potrebnimi dokumenti, med katerimi mora biti tudi od predpostavljene starešine overovljena prosičeva izjava, da se obvezuje v enem stanovanju prebivati in da v naspornem primeru podleži disciplinski odgovornosti, se morajo dostavljati vsaka posebej, preko gradbenega odelenja direktij v odločitev ministrstvu saobračaja.

Vsi železničarji — nastavljeni in delavci — morajo plačati kuluk.

Ministrstvo gradjevin je radi plačevanja kuluka izdalo sledeče tolmačenje § 38 zakona o samoupravnih cestah:

»V § 38 zakona o samoupravnih cestah kakor tudi v § 3 zakona o izmenjavah in dopolnitvah zakona o samoupravnih cestah predpisano je, da morajo plačati odkupnino za osebno delo vsi državni, bano-

vinski in občinski uradniki in uslužbenci civilne in vojaške vrste.

Ker spadajo tudi zvaničniki, služitelji in delavci železniških naprav v državni službi med državne uslužbenice, se samo po sebi razume, da so dolžni plačati odkupnino za osebno delo in se jih vsled tega ne more oprostiti plačila odkupnine, odnosno jim vrniti zaračunano odkupnino.

Pravilnik o upravljanju fonda za gradbo stanovanjskih hiš na področju direktije državnih železnic v Ljubljani.

Ko je bil podpisan zakon, da se ima imovina ukinjene Gospodarske poslovalnice porabiti za fond za zgradbo stanovanjskih hiš s tem, da se dva milijona porabi za hipotekarna posojila, iz ostanka pa da se zidajo fondove stanovanjske hiše, je bil minister saobračaja pooblaščen, da predpiše poseben pravilnik za delo odboru tega fonda. Sedaj je ta pravilnik izšel in predvideva sledeče:

§ 2. Uprava fonda sestoji iz: a) upravnega odbora in b) nadzornega odbora.

Upravni odbor sestoji iz pomočnika direktorja, načelnikov občega, prometnega in gradbenega odelenja ter predsednikov nabavljalne, kreditne in stanovanjske druge uslužbenecv.

Nadzorni odbor pa sestoji iz direktorja, šefa pravnega in šefa računskega odseka.

§ 15. Vsa sredstva fonda se morajo vlagati v državno hipotekarno banko odn. v Kranjsko hranilnico v Ljubljani.

A) Dajanje hipotekarnih posojil.

§ 19. Kapital v znesku Din 2.000.000 se ima uporabiti za hipotekarne kredite osebju ljubljanske železniške direktije za zidavo stanovanjskih hiš in sicer po sledečem ključu:

OGLEJTE SI

bogato zalogo vseh vrst kuhinjske posode, razne svetiljke za železničarje in še drugo v to svrhu spadajoče blago, pri

tvrdki
Stanko Florjančič
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35
Točna in solidna postrežba!

1. Din 600.000 za kredite delavcem,
 2. Din 700.000 za kredite zvančnikom,
 3. Din 700.000 za kredite uradnikom.
- Obrestna mera znaša 4%.
Amortizacija posojila se določi sporazumno z dolžnikom, vendar ne sme biti daljša od 20 let.

§ 20. Krediti se bodo odobraval naj-več do:

1. Din 50.000 delavcem,
2. Din 60.000 zvančnikom in
3. Din 70.000 uradnikom za vsak po-edinji slučaj.

§ 21. Krediti se bodo odobraval samo železniškim uslužbenecem in delavcem iz področja ljubljanske direkcije v svrhu postavitve lastnih stanovanjskih hiš. Vsak se bo moral obvezati, da bo v slučaju prodaje hiše ta prvenstveno na prodaj železničarjem odnosno fondu. Vsak prosilec za kredit mora imeti lastno neobremenjeno zemljišče za zidavo hiše. Prošnji se mora priložiti gradbeni načrt, proračun in pogodba med podjetnikom in prosilcem ter se mora prosilec pobrigati za odgovarjajoče gradbeno nadzorstvo. V pogodbi se mora fiksirati termin, do kdaj mora biti hiša dozidana. Istočasno vodi nadzorstvo tudi uprava fonda, da se načrti in proračun točno izvajajo. Vsaka sprememba načrta in proračuna se mora javiti fondu, da dá za to svoj pristanek.

§ 22. Posojila se odobre proti naslednjemu zavarovanju:

1. intabulaciji na prvem mestu,
2. potrdilu o plačani premiji zavarovanja proti požaru,
3. izjavi prosilca, da se mu obroki odteguje od njegovih službenih prejemkov.

§ 23. Posojila se izplačajo po odobrenju in izvršenju intabulacije kot sledi:

50% kadar bo zgradba v surovem stanju pod streho, daljnih 50% pa v obrokih tako, da se poslednjih 25% izplača po dovršitvi zgradbe.

Odplačevanje dolga se prične po dveh mesecih od dneva, ko je prosilec prejel izplačan zadnji obrok posojila.

§ 25. Vse stroške za pregled zemljišča, prekontroliranje gradbenega načrta in proračuna, vknjižbe kakor tudi izbrisa vknjižbe plača prosilec.

B) Fondove stanovanjske hiše.

Iz ostalih sredstev fonda pa bo fond zidal za železniške uslužbence prvenstveno v mestih, kjer je stalno pomanjkanje stanovanj, stanovanjske hiše. Vsaka hiša mora imeti najmanj 4 stanovanja in se mora hiše graditi na zdravih, solčnih mestih tako, da po možnosti na vsako stranko odpade vsaj po 200 kvadratnih metrov vrta. V večjih centrih, kakor so Ljubljana in Maribor, se bo zidala po ena stanovanjska hiša večjega obsega, v kateri bodo tudi stanovanja za samce ali družine brez otrok. Prevoz materiala za gradbo fondovih hiš bo brezplačen.

Stanovanja se bodo podeljevala uslužbenecem v prvi vrsti po službeni potrebi. Stanovanja bo podeljeval upravni odbor fonda, ki bo istočasno tudi odredil, ali ostane upokojenec tudi po upokojitvi v fondovem stanovanju. Število upokojencev v fondovih hišah ne sme prekoračiti ¼ števila vseh strank.

§ 32. Stanovanje se odpove, če preneha biti uslužbenec državnih železnic, dalje če je premeščen v drugo službeno mesto in če težko prekrši hišni red.

§ 33. Najemnina se odreja tako, da se investirani kapital obrestuje po 3%. V nobenem slučaju pa ne sme biti najemnina manjša kot sledi: za stanovanje 1 sobe Din 150 mesečno, za stanovanje 2 sob Din 300 mesečno, za stanovanje 3 sob Din 400 mesečno; k temu pride še davek, prispevek za kanalizacijo, stroški za hišnika itd.

Direkcija je izdala k pravilniku še sledeče navodilo:

Vse prošnje za kredite iz »Fonda za zgradbo stan. hiš« odnosno za stanovanja, ki so ali bodo fondovska last, naj se naslavljajo na »Fond za gradbo stanovanjskih hiš na področju direkcije državnih železnic v Ljubljani«.

Posojila in stanovanja iz »Fonda za gradbo stan. hiš« se bodo dajala samo aktivnim železničarjem, hipotekarna posojila samo za bodoča zidanja in za bodoče nakupe hiš, ki še niso v rokah železničarjev.

K členu 20 Pravilnika točka 2 pripominjamo, da spadajo k zvančnikom tudi služitelji.

Pravilnik o organizaciji strokovnih tečajev za izvežbanje železničarskega osebja za vse vrste službe.

Ministrstvo saobračaja je izdalo pod št. M. S. br. 10240-30 gornji pravilnik, iz katerega prinašamo v vednost članstvu najvažnejše odločbe.

Pod upravo državne prometne železniške šole v Beogradu se ustanove želez-

ničarski strokovni tečaji in sicer ločeno za posamezne vrste službe, v kateri se bodo predavali predmeti, ki spadajo v delokrog dotične službe. Za enkrat so predvideni sledeči strokovni tečaji (tu navajamo tečaje za nižje osebje):

1. za prometno službo: za prostore nadziralte in nadpremačice, dalje za vlakovodje in sprevalnike mednarodnih vlakov,

2. za strojno službo: za šefe delavniških in kurilniških ekspozitur, skladišč ter za vozovne preglednike obmejnih postaj,

3. za gradbeno stroko: za progovne mojstre in signalne mojstre.

Poleg teorijskega šolanja se bodo vršile tudi praktične vaje. Kurzi bodo trajali od enega do šest mesecev.

Pogoji za sprejem v strokovne tečaje. V strokovne tečaje se bodo sprejemali kandidati samo iz pomožnih grup, iz glavnih grup pa le izjemoma. Kandidate izbere pristojna oblastna direkcija ter prejemajo za ves čas trajanja kurza poleg rednih prejemkov še zmanjšane dnevnice. Koncem tečaja morajo položiti ustmeni in pismeni izpit.

Oni, ki so dovršili strokovni tečaj, imajo pri izpolnjevanju praznih mest, kakor tudi pri napredovanju v položajnih plačah prednost.

Tako se glasi v glavnem pravilnik o strokovnih tečajih. Smatramo tak način strokovnih tečajev za zgrešen za podjetje, ki zaposluje 70.000 železničarjev, in ne nemožeče pravilno izvežbati v eni sami šoli osebje za celo državo. Beležimo pa ta korak uprave kot prvi poizkus, zopet začeti z rednim šolanjem železniškega osebja, zlasti eksekutivnega, kar bo le v korist državnim prometnim napravam, seveda če se bo to šolanje pravilno izvajalo. Da bo šolanje res prineslo uspeh, je nujno potrebno, da se taki strokovni tečaji ustanove vsaj v vsaki direkciji, ako že ni za enkrat mogoče tehi tečajev ustanovi v vseh glavnih dispozijskih postajah. V šolo, če bo v Beogradu, bodo mogli iti danes le samci odnosno osebje iz neposredne bližine Beograda, ki bo moglo izhajati s svojjo plačo, dočim oženjen železničar iz ljubljanske, zagrebške ali sarajevske direkcije ne bo mogel iti v šolo, ker bi v tem slučaju morala stradati družina ali pa on, ker zmanjšane dnevnice zvančnika nikakor ne zadostujejo za ločeno gospodinjstvo. Že ponovno smo apelirali na železniško upravo, da posveča šolanju osebja večjo pažnjo ter apeliramo sedaj ponovno na ljubljansko železniško direkcijo, da si izposluje, sklicujoč se na pravilnik o strokovnih tečajih, dovoljenje, da ustanovi slične strokovne tečaje vsaj v Ljubljani in Mariboru.

Tovarna

Jos. Reich
sprejema mehko in škrobljeno perilo
v najlepšo izviritev.

Iz intervencij.

Tekom preteklega meseca je savez vložil na direkcijo več pismenih vlog ter posnemamo iz vloženi intervencij sledeče glavne zahteve:

1. Ureditev službe pri tovornih vlakih za čas izvozne sezone.

Direkcija je poslala vsem domicilnim postajam nalog, da se imajo sedaj s spremembo voznega reda skriti skupine tovornih vlakov za dve skupini in to tam, kjer je imelo osebje do sedaj proste dneve. Smatramo, da je vsled tega osebje tovornih vlakov, katerega služba je zelo naporna, zlasti sedaj, ko se začne vsled izvozne sezone pojačan promet, zelo občutno prizadeto in to zlasti vsled dejstva, ker so pri tovornih vlakih vedno večje zamude, ki se ne vpoštevajo pri sestavi turnusov. Že dosedaj je turnus pri tovornih vlakih znašal od 31 do 33% službe namesto predpisanih 30%, vpoštevajoč proste dneve, sedaj pa se bo služba še povečala, kar bo za osebje prenaporno.

Vsled tega se obračamo do Vas, gospod direktor, s prošnjo, da bi se služba pri tovornih vlakih uredila kot sledi: »Tovorni turnusi naj ostanejo neizpremenjeni ter se naj osebje v slučaju nujne potrebe ob prostih dnevih (po dosedanem turnusu) uporabi le za krajše ture pri rezervnih vlakih.« Na pr. Ljubljana glav. kol. ima dnevno dve skupini na razpolago. Te dve skupini naj se uporabi v slučaju potrebe izključno le za službo na progi Ljubljana—Postojna ali Ljubljana—Zidani most. Ostale rezervne skupine pa naj se vporablja za daljše proge na pr. Ljubljana—Zagreb ali Maribor. S tako dodelitvijo bi se izvršilo isto delo, kakor če se razpusti dve skupini iz turnusa. Oseboj pa bi se šlo s tem na roko, da bi lahko imelo proste dneve vsaj tedaj, ko ne bi bilo nujne potrebe, da vozi dotični dan na kratki progi.

Vlakospremno osebje v Ljubljani gor. kol. ima za izvozno sezono turnus tako zelo skrčen, da je skoraj nevzdržen. Nujno potrebno je, da se službo spremeni, ker sta sedaj dva najbolj težka nabiralna vlaka št. 964 in 961 dodeljena skupaj eden za drugim, tako da ima skupina danes vlak 964 na Jesenice in naslednji dan vlak 961 v Ljubljano ter traja služba z napornim premikom in razkladanjem dva dni. V deževnem in mrzlem vremenu je nemogoče pri tej turi vzdržati ter prosimo, da bi se ta dva vlaka razdvojila in sicer po prejšnjem turnusu, t. j., da bi se vozilo 958-961 in 964-953.

2. Stalež vlakospremnega osebja — klicanje v rezervno službo.

V izvozni sezoni vlakospremno osebje sploh ne more dobiti dopustov z motivacijo, da ni nadomestnikov na razpolago. Še slabše bo, čim se bo vsled slabega vremena, mraza in naporne službe stalež bolnikov povečal. Vsled tega prosimo, da se odredi, da se ono osebje, ki se vodi v staležu vlakospremnega osebja, a je zaposleno drugod — zlasti v pisarnah — izloči iz staleža vlakospremnega osebja in na njih mesta uvrsti vlakospremnike, tako da bo stalež popoln. Nadalje prosimo, da se izda postajam točna navodila, da morajo pravilno preračunati službo in ne pozivati osebja za rezervno službo na postajo tako predčasno, da mora večših čakati osebje na postaji na vlak po 6 do 8 ur. Osebje je vsled tega oškodovano po 6 ur na počitku, je vsled tega nespočito in mora na pr. po osemurnem čakanju brez dela na postaji prevzeti vlak.

3. Dodeljevanje osebja za rezervne vlakovodje.

Svoječasno se je na intervencijo vseh strokovnih organizacij dodeljevalo za vlakovodje k rezervnim skupinam po izpitih najmlajše vlakovodje, upoštevajoč pri tem činovni seznam. Pred 14 dnevi pa je samo na postaji Ljubljana gl. kol. bil ta sistem izmenjen ter se je zopet dodelilo 6 po činu najstarejših vlakovodij, ki so na vrsti, da sprejmejo stalne skupine, v rezervno službo na mesto po činu najmlajših vlakovodij, najmlajše vlakovodje pa se je dodelilo v turnus za revizijsko službo. Prosimo, da se ta dodelitev preklicne ter uporablja za vlakovodje pri rezervnih skupinah po činovnem seznamu najmlajše vlakovodje.

4. Vežbanje naraščaja za vlakovodje in vežbanje zaviračev.

Svoječasno se je posvečalo praktičnemu vežbanju vlakospremnega osebja veliko pažnjo, kar se je pa zadnja leta opustilo ter se polaga pažnjo le na dejstvo, da dotičnik položi strokovni izpit, nič več pa ne na dejstvo, ali je tudi praktično usposobljen za vršenje samostojne službe. V interesu prizadetega osebja kakor tudi v interesu službe same prosimo, da bi se zopet vpeljal stari sistem vežbanja in sicer:

a) za zavirače: po 4 do 5 novih zaviračev naj se dodeli enemu vlakovodji, ki bi se vozil z nabiralniki, jih poučeval praktično pri vršenju službe o vseh delih pri premiku, zaviranju in spenjanju voz, čuvanju osebne varnosti, postajnih razmerah, posebnostih proge, signalnih itd.;

b) za vlakovodje: čim položi sprednik izpit za vlakovodjo, naj se ga dodeli za en mesec v vežbanje starejšemu vlakovodji, najprvo k tovornim vlakom in nato k osebnim ter brzovlakom, da se tako praktično uvežba in da jo more v slučaju potrebe takoj samostojno nastopiti.

5. Ureditev kasarne v Zagrebu glav. kol.

Že opetovano je osebje prosilo, da bi se uredila kasarna v Zagrebu, vendar so bile doslej vse prošnje brezuspešne. Še danes mora osebje ležati na deskah — na takozvanih »prčinah« ter je vsled tega onemogočen vsak pravi odpočitek. Enako ni poskrbljeno, da bi si osebje lahko kuhalo hrano ter je osebje direktno navezano na gostilne: hrana v gostilnah je dražja, poleg tega je osebje prisiljeno izdati nekaj denarja tudi za pijačo in ima tako dosti več izdatkov, kakor če bi si samo kuhalo hrano.

Prosimo, gospod direktor, da bi odredili, da se izposluje pri zagrebški direkciji, da se postavi v kasarno sedem postelj z mrežami in posteljino ter v kuhinjo napelje plinske cevi in postavi male plinske štedilnike po istem vzorcu kakor na pr. v Ljubljani in Mariboru. Izdatki za napeljava plina bi bili naravnost malenkostni, ker je plin že napeljan v kasarno in bi bilo treba napeljati le še par metrov cevi in postaviti plinski štedilnik.

Podeljevanje dopustov in prostih dni.

Z ozirom na izvozno sezono ter po slabem vremenu, mrazu in vremenskih neprilikah zelo otežkočeno službo eksekutivnega osebja se obračamo do Vas, gospod direktor, s prošnjo, da bi odredili, da se osebju posebno v teh mesecih odobruje one ugodnosti, ki so mu s zakoni priznane in to zlasti dopuste ter da se izvaja osemurni delavnik.

Na več postajah je dopust popolnoma ukinjen in je mnogo postaj, kjer osebje dopusta sploh ni moglo izrabiti in ga tudi, ako bo ostal sedanj sistem službe, tudi v bodočih letih ne bo moglo izrabiti. Zlasti prometni oddelek stoji na stališču, da mora prizadeto osebje samo kriti dopust, kar pa je pri turnusih 24-24 nemogoče, ker vendar ne more en delavec delati na postaji kar 48 ur zaporedoma. Za zgled navajamo postajne delavce v Postojni, ki vrše službo 24-24; ko so zaprosili za dopust, so dobili odgovor, da morajo dopust sami kriti, kar je seveda nemogoče.

V postaji Ljubljana glav. kol. enako kretniško osebje ne dobi odnosno zelo

Železničarjem v Sloveniji!

Obleka se nikjer toliko ne kviri, zmečka, zamaže, kakor na potovanju. Človek pride šestokrat v položaj, ko ne ve, kam bi se obrnil, da bi se obleko zopet popravilo in zlikalo. Da v bodoče ne bodete v skrbeh za Vašo garderobo, se poslužite prilike, ki jo Vam nudi **Wallet Express** v Ljubljani, da Vam obleko zlika za 18 Din, na željo kemično očisti, pošije in obrne, da zgleda kot nova.

Vsem železničarjem in drugim potnikom polagamo pažnjo na v tej številki našega lista priobčeni insert tverdke **Wallet Express**, Ljubljana.

To je prava Kolinska cikorija.

težko dobi kak dan dopusta, prosti dnevi pa so sploh ukinjeni, poleg tega pa mora osebje ob svojem prostem času še obiskovati šolo. Gotovo je kretniška služba na tej postaji zelo odgovorna in naporna ter bi se moralo poskrbeti, da se osebju zagarantira izraba zakonitih ugodnosti. V Ljubljani pa n. pr. sploh ni mogoče, da bi kretniško osebje izrabilo dopust, tudi če bi celo leto ne bil niti eden bolan in ne dobi niti enega prostega dneva, ker je za nadomestovanje za 36 stalnih kretnikov, ki imajo pravico do skupno 960 dni dopusta, na razpolago le dvoje nadomestnikov, ki bi mogla kriti okoli 700 dni dopusta, seveda če celo leto ne bi bil nikdo bolan. Neenačnost pri postopanju opazi prizadeto osebje pri tem, da na pr. uradniki dobivajo po dva prosta dneva mesečno, nekateri tudi dopust kar po celi mesec, kretniško osebje pa prostih dni sploh ne dobi, dopust pa težko. Prosimo, da bi se vpoštevvalo težjo službo v izvozni sezoni ter dostavilo vsaj še dva nadomestnika in podelilo osebju vsaj po en prost dan mesečno ter delni dopust.

V postaji Štore na pr. je 5 blokovnikov, ki vrše službo v turnusu 16-24. Že nekaj let ne morejo izrabiti dopusta drugače, kakor da za čas dopusta vrše službo v turnusu 24-24, kateri je zlasti z ozirom na velik promet na glavni progi ter varnost prometa nevzdržen in nedopusten. Vendar se kljub temu, da se je osebje obrnilo do g. prometnega kontrolorja, ta nedostatek ne odpravi in za dopust ne pošlje nadomestnika, tako da se osebje zelo težko odloči vzeti dopust in vršiti 24-24 urno službo, pri kateri lahko pride do nedoglednih posledic.

V tovornem skladišču postaje Celje se že od 1. septembra dalje delavcem brez vsake odškodnine podaljšuje služba po pol ure in tudi po eno uro dnevno. Jasno je, da se sedaj povečanega dela ne more z istim številom osebja izvršiti v normalnem delavnem času, vendar pristaja delavstvu po začasnem pravilniku za čez osem ur trajajoče delo odškodnina za čezurno delo, katera pa se temu osebju sploh ne izplača. Prosimo ukrenitve, da se osebju pripozna čezurno delo.

Prosimo, gospod direktor, na podlagi prednavedenih primerov, da bi odredili, da se osebju v vseh onih krajih, kjer mora vršiti službo v turnusih 24-24, redno podeljuje vsaj dva prosta dneva mesečno ter za dopuste dostavi nadomestnike. Enako prosimo, da se posebno sedaj v času izvozne sezone ter slabih vremenskih prilik izvajajo normirane turnuse in ne podaljšuje delavnega časa, tam pa, kjer iz službenih razlogov delavstvo mora preko osem ur delati, naj se izplačuje predpisano čezurno delo.

Vlakospremno osebje v Novem mestu do danes še ni dobilo izplačanih trošnin za zaslišanja, ki so se vršila dvakrat v Karlovcu in sicer enkrat že dne 14. nov. 1929. Osebje je bilo z brzovjavo direkcije pozvano v Karlovec, dobilo pa je izplačano za to službeno potovanje mesto pripadajočih trošnin le polovično kilometražo, med tem ko je strojno osebje in direkcijski organi dobilo izplačane cele trošnine. Ker je nemogoče, da bi se osebju za isto službeno potovanje odmerilo enim trošnin, drugim pa le polovično kilometražo, prosimo, da bi odredili, da se prošnja vlakospremnega osebja v Novem mestu ugodno reši. Prošnjo na Ministrstvo so vložili dne 3. jun. 1930 pod št. 831.

Končno pripominjamo, da se je pričelo sedaj v izvozni sezoni v Novem mestu vlakovodje zopet redno uporabljati za ojačenje na zavore v Črnomelj. Vlakovodja vozi n. pr. dopolne kot vlakovodja, popoldne pa je prideljen isti vlakovodja za zavirača na zavoro, kar sigurno škoduje ugledu vlakovodij in interesom službe, ker indirektno ruši disciplino. Prizadeti vlakovodje so že prosili pri pristojnih instancah v Novem mestu, da bi se ta nedostatek odpravil, vendar jih prometniki še dalje delujejo enkrat za vlakovodje, potem pa za zavirače. Prosimo, da bi se dalo postaji Novo mesto nalog, da preneha z dodeljevanjem vlakovodij za zavirače.

Polovico hiše

v najboljšem stanju, obstoječo iz 3 sob (1 podstrešne sobe) in kuhinj, nekoliko polja in gozda **prodam. — Cena Din 18.000.— Celje, Polule 35** (od Grenadirwirta 10 minut gori desno).

Dalje so bile vložene še vloge: Radi strojno opremljenih delavcev, katerim je bila pred petimi meseci služba podaljšana od 12-24 na 24-24, da se jim zopet uvede turnus 12-24 zlasti z ozirom na težjo in naporenejšo službo v izvoznih sezonah in vremenskih neprilikah.

Radi prostih dni kurilniških delavcev v Rogatcu, ki morajo že par mesecev vršiti službo dnevno skozi cel mesec in ne dobe niti enega dneva prostega ter radi dodeljevanja nastavljenih kurjačev v kurilniško službo, pomožnih delavcev pa na stroj.

Radi povečanja skupin kurjačev v Murski Soboti od 7 na 8.

V Beogradu smo ponovno intervenirali radi odobrenja izplačila diferenc delavcem, da glavna kontrola končno že enkrat izda svoj vizum za izplačilo, dalje radi spremembe pravilnika o vozniških ugodnostih, da se zopet povrne upokojenecem pravico do neomejenega števila režijskih voženj.

Tekom prihodnjih dni se izvrši v Beogradu intervencija na merodajnih mestih radi poprave krivice onim, ki so bili leta 1926 nastavljeni v višjo stopnjo osnovne plače, pa so bili letos degradirani v prvo stopnjo.

Za kratek čas in zabavo . . .

»Höfferjeva poročila«.

Jugosl. železničar od 5. oktobra 1930 poročila:

»Savez je vsled visoke temperature in težkih naporov za blagor splošnosti — poginil!«

Tudi med vojno smo brali »uradna poročila o vednih zmagah« — dokler ni vedni zmagovalec poražen položil orožje!

Zvezi k takim poročilom iskreno čestitamo ter kličemo: Le tako naprej — do »zmage«!

Rdeči »socializem« je vsega kriv!

V glavah zvezarjev se vedno bolj temni in iščejo podnevi z lučjo, kje bi našli kako bilko, da bi z njo podprli svoje napade na »rdečkarje«, socialiste, internacionalce! Celo iz Avstrije so sedaj privlekli slučaja, ko je bil pred rednim sodiščem (pa ja niso sodišča v Avstriji že v rokah teh »rdečkarjev! Op. ur.) prometnik radi trčenja brzovlaka s potniškim vlakom, kjer so bile 4 smrtno žrtve, obsojen na tri mesece zapora in pišejo:

Porota je obtožena spoznala krivim in obsojen je bil na 3 mesece strogega zapora, poostrelega s po enim postom v mesecu. Značilna je ta razsodba z ozirom na čisto objektivno mesto subjektivno presojo slučaja in to tem bolj za ono avstrijsko justico in poroto, ki oprošča n. pr. ženo, ki je ustrelila svojega moža (Grosvescu) vsake krivde, in obsoja uslužbenca, ki je končno moral omagati pod težkim bremenom službe. Tako izgleda v državi, kjer dominira rdeči »socializem«, ki lepo govori, praksa pa pokazuje zelo malo čuta pravičnosti.

Pa recite, da niso kampilci gospodje okoli »Jugosl. železničarja«. Kmalu bomo odgovorni še za revolucijo v Braziliji in potres na Japonskem!

Internacionalcem

bere v dveh kolonah levite »Jugoslovanski železničar« in sicer radi plač, ki jih imajo posamezniki uradniki v Delavskih zbornicah in seveda je tega zopet kriv — Ujedinjeni Savez! Boli jih namreč, da je šel savez preko njih resolucij iz veličastnih shodov v Ljubljani in Mariboru in ker je marsikateri pošten železničar ravno vsled dotičnih resolucij zvezi obrnil hrbet, pišejo:

Ni naša navada pozivati v naših resolucijah v boj za nepravilne stvari. Če ljubljanska resolucija razne sodruge internacionalce boli, je to samo znak, da je ta resolucija v korist vsem jugoslovanskim železničarjem in pomenja najbolj uspešno sredstvo za dosegajo boljšega koščka kruha za lasten stan jugoslovanskega prometnega osebja, ne pa — za razne internacionalne tajnike.

Torej, zvezarji so iznašli najbolj uspešno sredstvo za dosegajo boljšega koščka kruha in to sredstvo je: udrihati po savezu, internacionalcih in vseh onih, ki hočejo misliti s svojo glavo in ne trobiti v zvezarski rog!

Gospodje, le hitite udrihati, ker kmalu bo en »položaj« prazen in v konkurenci za ta položaj bo treba »odličnih« kvalifikacij. Mi Vam položaje privoščimo!

Nov pokret.

Udruženje pozdravlja »nov pokret«, ki se je pričel v Beogradu okoli lista »Rad i trud« ter mu želi veliko uspeha!

Gospodje zvezarji pa so pozabili povedati, od koga živi ta pokret, kake težke tisočake je dobil od raznih velekapitalistov in da razširja ta list najbolj zagrizen protivnik delavstva — to je beograjska obrtna zbornica in savez obrtniških organizacij — torej delodajalci sami!

Zvezarjem na taki družini iskreno čestitamo, upoštevajoč znani pregovor — »gliba skup štiriha«. Upajmo, da ne bo več dolgo, ko bo znani anarhosindikalist, povojni komunist ter voditelj nezavisnega CRSOJ-ota, Stanković, postal častni član Udruženja!

Zlati časi vozovnih čistilcev.

Pred par meseci smo se pečali v časopisu s službo vozovnih čistilcev in z vednimi kaznimi, ki so kar deževale na to osobje. Ni minil teden, da ne bi prišel eden ali drugi, po navadi pa cela skupina, s kazenskim odlokom, da je zagrešil to in to malomarnost in da se kaznuje z Din 15, 20 itd. Mislili smo, da bo na podlagi naših ugotovitev nastopila kaka sprememba ter da se ne bo kaznovalo osobja kar tja v en dan za vsako malenkost. Saj to osobje svoje nedolžnosti ne more nikdar dokazati, ker je to dejansko nemogoče. Motili smo se, ker kazni dežujejo sedaj še hujše in bo osobje moralo lep del svoje plače odstopiti za kazni.

Kak kontrolni organ ugotovi na pr., da je v očiščeni garnituri v kakem vozu na tleh še blato, ali cigaretni odpadki in že je kaznovana dotična skupina s po Din 30 do 50 ter ne zaleže noben zagovor. In kolikokrat se pripeti, da se splazi v garnituro na tirihi kak brezstanovalec in v vozu prenočuje ter seveda tudi zamaže voz, in nedolžen čistilec plača kazen. Ali železniški uslužbenec hiti čez voz, zunaj dežuje in na škornjih nese kup peska in blata, ki mu odpade slučajno v vozu in — čistilec plača kazen. Ali kak kurilniški uslužbenec hiti v službo čez peron in garnituro, kad cigareto in nehote ter nevede vrže cigaretni ostanek pri prehodu čez voz na tla — čistilec pa je kaznovan. Uprava bi morala vse to upoštevati in edino pravilno bi bilo, da bi določila posebne organe, ki bi prevzeli očiščene garniture v prisotnosti čistilca ter se tako prepričali, da je garnitura res v redu, ne pa, da se dela kot danes, ko je garnitura osnažena ob drugi uri ponoči, kak kontrolni organ pa najde jutraj ob sedmih kakšen nedostatek, kateremu seveda sledi kazen. Zato naj se razpis šteje 53 v toliko popravil, da prometnik pregleda vlak takoj po osnaženju in ne šele pred odhodom, ker le tako se bo čistilec zaščitilo pred krivičnimi kaznimi.

Razno.

Železničarski koledar za leto 1931 je izšel. Vse podružnice, ki so koledar naročile, so ga dobile te dni po pošti, odnosno ga dobe še tekom tega tedna. Koledar je na strokovnem vestniku izredno bogat, ker vsebuje poleg vseh običajnih predpisov tudi izvlečke novih pravilnikov, kakor pravilnika o vozniških ugodnostih, delavskega pravilnika, sprememb pravilnika bolniškega fonda itd. Stane vezan s svinčnikom le Din 10.— izvod. Ker je naklada omejena, pozivamo vse podružnice, katerim bi koledarja zmanjkalo, da ga nujno naroče. Obračune za koledar je poslati s posebnimi čekovnimi položnicami, katere smo dostavili te dni vsem podružnicam.

Zdravstvena predavanja za ženske. Zveza delavskih žen in deklet v Ljubljani priredi tudi letos v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani več zdravstvenih, znan-

stvenih in kulturnih predavanj. Predavanja bodo vsako sredo ob 8. uri zvečer. — Pozivamo vse sodružice, da se teh predavanj redno udeležujejo. Železničarji, opozorite na ta predavanja svoje žene in pošljite jih na predavanja.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani je eden najstarejših delavskih hranilnih in posojilnih zavodov, kateri ima uveden tudi oddelek za malo štednjo. Sprejemajo se hranilne vloge od Din 10.— mesečno dalje ter se najugodnejše obrestujejo. Železničarji, vlagajte svoje prihranke le v ta zavod!

Gospodarska poslovalnica železniškega osebja, oddajališče Ljubljana in Maribor, Vas vabi, da si v lastnem interesu pred nakupom manufakturnih potrebščin ogledate našo zalogo manufakturnega blaga!

Knjige

»Cankarjeve družbe« za leto 1930/31, ki izidejo letos sredi oktobra, so sledeče:

1. Koledar Cankarjeve družbe za leto 1931. Vseboval bo polno zanimivih slik, proletarskih povesti in pesmi, poučnih razprav, potopisov itd.

2. Weiskopf: »Komur ni dana izbira.« Knjiga bo imela tri krasne povesti znamenitega češko-nemškega proletarskega pisatelja. Prevedel je knjigo Talpa.

3. Jože Kranjc: »Ljudje s ceste.« Izvirni roman, film dveh dni, v katerem bo čitatelj videl slike življenja brezposelnih in v največji bedi živčih delavcev.

4. »Poslednji dnevi.« To je v obliki povesti pisana zvezdoznanska razprava o postanku in umiranju zemlje. Napisal jo je znameniti francoski zvezdoznanec Flamarijon, priredil v slovenščini pisatelj Angelo Cerkevnik.

Vse 4 knjige bodo imele tudi krasno opremo. Zato, cenjeni čitatelji, kdor še ni član, ne štedi 20 Din. Ker te 4 knjige bodo vsakega zadovoljile.

Knjiga Taškent, kruha bogato mesto, ki je sedaj izšla, je krasno delo. To je roman ruskega pisatelja Neverova iz dni velike lakote 1921. leta. Prevedel je roman Iv. Vuk. Strani ima 160, v kartonskih lepih platnicah stane Din 17, vezana pa Din 28. Naročite si to knjigo! Naslov: Uredništvo »Svoboda«, Ljubljana, Poštni predal 290.

KLOBUKE

za jesen,

v najnovejših oblikah in barvah, ter razne športne klobuke in čepice nudi bogato založena

specijalna trgovina klobukov, M. BOGATAJ (prej Pok) Ljubljana, Stari trg 14

Cene zmerno! Solidna postrežba! Sprejemajo se klobuki v popravilo.

Likanje

moške ali ženske obleke

18 Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošije, na željo napravi novo podlogo, tudi obrne, da je kot nova

Wallet Express, Ljubljana, Stari trg 19

Andrej Dolinar

parna pekarna

Ljubljana vogal Bohoričeve ulice in Šmarske ceste, naznanja preureditev pekarno v moderno

parno pekarno

Sprejema kruh v peko dnevno razen sobote ob 11., 13. in 15. uri. Ob sobotah ob 13. in 15. uri.

Ing. Fran Tavčar

družba z o. z.

LJUBLJANA Dolenjska cesta št. 26 Telefon št. 3148

Gradbeno podjetje

in tehnična pisarna.

Josip Rozman

izdelovanje in eksport

pristnih kranjskih klobas

LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 85 (Nasproti Pollakove tovarne.)

Železničarjem

se priporoča

Fran Iglič, krojaški atelje in specialna izdelava uniform za železničarje

Ljubljana, Pražakova 10 v bližini Gospodarske poslovalnice.

M. Keše

Ljubljana, Linhartova ulica št. 3

umetni in trgovski vrtnar! Vedno sveže cvetje; izdelava svežih in suhih vencev.

Doxa 300 Din Omega 450 Din

PRECIZNE URE

Schaffhausen, Omega, Doxa i. t. d. dobite najceneje pri urarju L. WILHAR, LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 36

Železničarji!

Kupujte pri tvrdkah ki inserirajo v našem listu!

ORIENT

DRUŽBA Z OMEJENO ZAVEZO, LJUBLJANA

Tvornica suhih in oljnatih barv ter firneža in steklarskega kleja. Velika zaloga slikarskih in plesarskih potrebščin, študijskih in umetniških tempera ter šolskih barv. Tuši, paste, čopiči in stojala za slikarje in risarje v največji izbiri in po najnižjih cenah. Prodajalna:

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 14.

Plašče

vseh vrst, podložene s kožu-hovino ali brez dobite že od 260 do 1000 Din

Odeje zelo lepe, dobite že od Din 150.— naprej.

Železničarji! Za službeno obleko in za plašče nudim Vam isto blago kot ste ga prej dobivali od železnice garantirano zelo trpežno. Prepričajte se ter boste videli solidnost cen in trpežnost blaga.

I. Tomšič, Ljubljana Sv. Petra cesta 38. Od postaje na levo, konec Resljeve ceste.

FRANC KLEMENC

tovarna salam in konzerv

Vič pri Ljubljani

A. VERBAJS

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 10

Telefon 2867
Tovarniška zaloga elektrotehničnega instalacijskega materiala, kuhalnikov, telefonov električnih zvoncev, svetil itd. Radio aparatov, detektorjev in vseh sestavnih delov. Prevzame v izvršitev v točno, ceno in strokovnjaško vsakovrstne inštalacije popravila in montiranja.

KOBILICA

AVGUST

TAPETNIK IN DEKORATER
Ljubljana, Dunajska cesta 25, vhod Dvorčakova ulica 3 dvorišče (Tönniesova hiša)
prevzame vsa tapetniška dela
Zaloga žime, afrika i. t. d.